

Exercicis literaris

DAMIÀ BARDERA POCH

Una cosa és escriure literatura i l'altra, ben diferent, fer exercicis literaris. El llibre *Els horitzontals i altres històries verticals*, de Carles McCragh, format per nou relats, és tot ell --les gairebé dues-centes pàgines-- un exercici literari. Li manca risc, ambició i originalitat; i li sobra el to allixonador, la cantarella de la denúncia --que només convenç els prèviament convençuts-- i la patina ideològica que revesteix tot el llibre, especialment els relats: «La filla de la reina dels blancs», «La maledicció» i «Els horitzontals».

El lector no acaba d'entendre per què en aquest últim relat --un text prenyat d'un idealisme juvenil autosatífet i massa acrític amb ell mateix-- la protagonista, l'Elisabet, gaudeix de tant de protagonisme si es tracta, al capdavall, d'una història volgudament col·lectiva. Hi ha altres relats, com ara «The Wax Museum» o «Sempre, sem-

pre t'esperaré», que són històries reeixides, ben narrades, si bé no tenen prou capacitat de suggerir dobles lectures (altres lectures) i les expectatives del lector queden truncades, això és, acaben en un no-res.

Certament, no és un llibre mal escrit --seríem injustos, en afirmar-ho--, atès que està redactat amb solvència i destresa. La prosa és fluïda, elegant, mesurada, rodona, d'adscripció inequívocament mediterrània. I els diàlegs estan ben introduïts, són àgils i no reca llegir-los. Ara bé, les històries són anodines, tenen poc interès, a les descripcions els falta fondària i relats com «La filla de la reina dels blancs» tenen problemes de versemblança en la veu narrativa, si bé la tècnica de fer servir la ingenuïtat com a denúncia (ja ho feia Mercè Rodoreda) és prou interessant.

En definitiva: sembla estrany que, a aquestes alçades de la pel·lícula, en-

CARLES MCCRAGH

Els horitzontals i altres històries verticals

Ed. Cal·lígraf
Figueres, 2012
199 p.

cara no haguem après que els bons sentiments i les bones intencions no són suficients --ni tan sols són necessaris-- per fer bona literatura.

Fages de Climent ja reia abans de Crist

ADRIÀ PUJOL CRUELLES

Els catedràtics Jordi Pla i Joan Ferrerós han editat i anotat *Empòrion, la de les tres muralles*, la darrera peça teatral escrita per Carles Fages de Climent. És una sort per als lectors: tenim més obra d'un dels millors escriptors catalans del segle xx.

Imitant la forma del teatre grecol·latí, usant un idioma que bascula entre l'erudició i la llengua arran de terra --l'expressió és d'en Toni Sala--, la comèdia satiritza, d'una banda, la connivència entre grecs i indigets a la colò-

nia emporitana, on tothom viu i deixa viure, amarat d'un tarannà esculpit a còpia de tramuntanades i llevantades.

«Cònsol, la gent del país sol tenir una virtut rara, riu de tot i de tothom i es deleix per fer gatzara i, mentre plora pels ulls, amb els llavis riu encara»

De l'altra, ironitza sobre el procés de sotmetiment al cònsol romà Marc Porci Cató, al segle II aC, un enderrocador de muralles que vol implantar les lleis i les consuetuds de l'Imperi. Cató, enervat pel vent que bufa al país, i malgrat guanyar la partida, es rendirà de cor a un territori únic i poblat de murrís pragmàtics. De fet, ja s'encarreguen ells, d'explicar-li el caràcter ultralocal: *Cònsol, la gent del país / sol tenir una virtut rara, / riu de tot i de tothom / i es deleix per fer gatzara / i, mentre plora pels ulls, / amb els llavis riu encara.*